

Strategisk stadsdelsplan för Lärjedalen inom det lokala utvecklingsavtalet 2008 och framåt

1. Inledning

För de områden som omfattas av det lokala utvecklingsavtalet ska en strategisk stadsdelsplan tas fram. Dialog med lokala samverkansparter och boende ska ske i de former som stadsdelen finner lämpligt.

I avtalet anges ett antal utgångspunkter för storstadsarbetet. De är:

Underifrånperspektiv:

- för att ge invånarna förutsättningar till ett reellt inflytande, engagemang och delaktighet

Målstyrning:

- ett lokalt utvecklingsarbete byggt på gemensamma mål

Samverkan:

- olika samhällsnivåer och – sektorer gör gemensamma analyser, strategier och insatser och sätter upp gemensamma mål

Långsiktighet:

- för att skapa kontinuitet och uthållighet

Helhetssyn:

- för bättre analyser och effektivare utnyttjande av gemensamma resurser

Kunskapsbaserat utvecklingsarbete:

- ta tillvara tidigare erfarenheter och kunskap

När det gäller kommunens övergripande utgångspunkter är det centralt att se de områden som omfattas av det lokala utvecklingsavtalet i sitt sammanhang och att områdenas utveckling relateras till såväl stadsdelen som kommunen och regionen.

Det ska understrykas att det lokala utvecklingsarbetet inte innebär att insatser enbart ska äga rum i de områden som anges i avtalet. Det är effekterna som ska avläsas där.

2. Lägesbeskrivning

Årligen har en beskrivning av Hjällbo gjorts i Lägesrapporten inom det tidigare Lokala utvecklingsavtalet. Det nya Lokala utvecklingsavtalet kräver fortsatt årliga rapporter och utvecklingen skall särskilt följas i Hjällbo.

Betygsutveckling i grundskolan:

Andelen elever med behörighet till nationella programmen är låg i skolorna i Hjällbo och Hammarkullen i jämförelse med riket, men i jämförelsen som Skolverket gör med förväntat resultat är det i över eller på förväntad nivå utifrån Salsajämförelsen.

2008-04-22
Dnr 0465/07

Förvärvsfrekvens:

Förvärvsfrekvensen i Hjällbo är 44,3 %, Hammarkullen 40,5 % och i Eriksbo 57,1 % och det skall jämföras med Göteborg som har en förvärvsfrekvens på 72,1 %. Värdena är för 2006 och avser åldersgrupperna 20-64 år.

Familjer med försörjningsstöd:

33,1 % av familjerna i Hjällbo hade socialbidrag och i Hammarkullen var andelen 39,1 %. I Eriksbo hade 20,9 % socialbidragsberoende och i Göteborg var snittet 8,2 %. Värdena är för 2006 och avser åldersgrupperna 20-64 år.

Medelinkomst år 2006:

Medelinkomsten i Hjällbo var ca 122,4 tkr, Hammarkullen 123,3 tkr och Eriksbo 166,8 tkr. Det skall jämföras med snittet för Göteborgs Stad som var 236 tkr 2006. Värdena avser åldrarna 20-64 år och nollinkomsttagare är inkluderade. Exkluderar man nollinkomsttagare är medelinkomsten i Hjällbo 153,9 tkr.

Andel bostadsrätter 2007:

Inget av områdena hade några bostadsrätter 2007.

Hälsoläge:

Här behövs en statistik per primärområde för att kunna bli intressant. Det finns för Lärjedalen nu. Folkhälsoinstitutet har utlovat relevant statistik primärområde för LUA-områdena. En samordning med vilka mätetal som finns för Vision Angered och Angereds Närsjukhus bör göras.

Valdeltagande:

Valdeltagande i val till kommunfullmäktige år 2002 och 2006 samt förändringar av andelen som röstat mellan 1998-2002 och 2002-2006:

Område	Valdeltagande 2002 %	Förändring 1998-2002, procentenheter	Valdeltagande 2006 %	Förändring 2002-2006, procentenheter
Hjällbo	49,9	+4,0	53,3	+3,4
Hammarkullen	53,2	-0,6	57,3	+4,1
Eriksbo ¹			60,2	
Göteborgs stad	74,0	+0,7	76,2	+2,1

Arbetslöshet (öppen):

Den öppna arbetslösheten 2007 för gruppen 18-64 var 6,3 % Hjällbo och 5,8 % i Hammarkullen. I Eriksbo var den 4,6 % och Göteborgs Stad 2,9 %.

Utbildningsnivå:

Andel av gruppen 20-64 år med eftergymnasial utbildning 2006 var 19,4 % i Hjällbo och något högre i Eriksbo (20,7 %) och Hammarkullen (20,5 %). För Göteborgs Stad var den 43,7 %. 40,6 % av åldersgruppen 20-64 år hade gymnasial utbildning i Hjällbo. För Hammarkullen var det 38,2 %, Eriksbo 51,7 % och Göteborgs Stad 40,4 % som hade högst gymnasial utbildning.

¹ Valdistriktens förändrades och därför finns inte jämförbar uppgift för Eriksbo 2002.

2008-04-22
Dnr 0465/07

Brottslighet:

Antalet anmälda förseelser när det gäller stöld, inbrott och skadegörelse är högt och har ökat de tre senaste åren. År 2006 var det 128 per 1000 invånare i Hjällbo vilket är högst bland storstadssatsningens områden, och ungefär i nivå med genomsnittet för staden. Anmälningar om tillgrepps- och skadegörelsebrott fortsätter att öka. Det har delvis ett samband med att stadsdelsförvaltningen sett över rutinerna och numer konsekvent anmäler all skadegörelse. Anmälningar om misshandel och olaga hot har minskat något 2006.

Trygghetsindex – boende:

AB Framtiden mäter årligen genom enkäter till boende hur man upplever olika aspekter i sitt boende. Trygghetsindex är en sådan faktor. HjällboBostaden hade 2007 ett index på 55 och då hade alla hela koncernen ca 10 enheter högre värde. I Hammarkullen hade Bostadsbolaget ett index mitt emellan dessa. HjällboBostadens index ökade under hela Storstadssatsningen för att sedan sjunka, men inte ner till nivåerna som de var under 1990-talets slut.

Unga som blivit ledare:

Föreningar får föreningsstöd av stadsdelsnämnden om de utbildar ungdomar till ledare. Grundskolor erbjuder regelbundet stöd till att arrangera ledarutbildningar inom elevens val. Det lokala föreningslivet utbildade 74 ledare under 2007 i Lärjedalen.

Sammanfattande självvärderingar

I olika sammanhang har både stadsdelsnämnden, bostadsbolagen gjort analyser av styrkor, svagheter, möjligheter och hot i de aktuella områdena. Tillsammans med boende och föreningar har framtidsverkstäder genomförts i både Hammarkullen och Hjällbo under 2007.

3. Strategier

Erfarenheterna av stadsdelsutveckling är många. De senaste 10 åren har Hjällbo arbetat med Storstadssatsningen där många kommunala, statliga och andra organisationer samverkat. Tillsammans med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan arbetar Lärjedalen sedan flera år i samverkan inom det s.k. Finsam för finansiell samordning av stödet till individer som är aktuella på mer än en av dessa myndigheter. Vision Angered är ett projekt för utveckling av Angered som drivs av Lärjedalen tillsammans med Gunnared med stöd av Business Region Göteborg och det lokala näringslivet. Under flera år var Hammarkullen och Eriksbo del av Urbanprojektet.

För tillfället pågår ett flertal samverkansprojekt med syften att utveckla stadsdelen i Lokala utvecklingsavtalets anda. Här kan nämnas några nämligen Vision Angered, Tryggare Eriksbo-Hjällbo, Ung och Trygg, Urbact i Hammarkullen, starten av Angereds Närsjukhus, samverkan mellan vänstadsdelarna Lärjedalen och Centrum samt Idéskola för mångfald.

Erfarenheterna av boendedialog i form av ett lokalt forum (HjällboForum) visar att andra former bör prövas. Avsikten är att förstärka befintliga forum för medborgare genom skolråd, lokala skolstyrelser, referensgrupper för trygghetsfrågor och liknande. På initiativ av Sveriges kommuner och landsting deltar Lärjedalen i ett landsomfattande projekt kallat Medborgarpanel med syftet att utveckla en medborgardialog via ny teknik som e-post och sms. Under 2007 deltog Lärjedalen i ett pilotprojekt initierat av Senior Göteborg, ”samverkan i samhällsbyggande avseende seniorer” där en dialog fördes med en lokal referensgrupp som

2008-04-22
Dnr 0465/07

bildats under projekttiden. Angereds Närsjukhus har arbetat med en dialog för att få fram de boendes behov och synpunkter inför starten av sjukhuset.

Göteborgs stad kommer att göra överenskommelser med statliga myndigheter och arbetet pågår med tillsammans med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Polisen.

I budget 2008 anger stadsdelsnämnden ett antal prioriterade mål som har bäring på det lokala utvecklingsavtalet. Fokus finns på göteborgarnas behov i de ekologiska, den ekonomiska och de sociala dimensionerna. (Se Budget 2008 för SDN Lärjedalen)

4. Lokala mål

Där inget annat anges är målvärde angivna för Hjällbo, men är tillämpliga för även Hammarkullen och Eriksbo. För Lärjedalen som helhet anges inte i detta sammanhang något målvärde.

Ökad förvärvsfrekvens och minskat försörjningsstöd

- Förvärvsfrekvens:
Förvärvsfrekvensen skall öka.
- Långvarigt behov av försörjningsstöd:
Andel av befolkningen som är långvarigt beroende av försörjningsstöd skall minska och målvärdet för 2008 är en ytterligare minskning med 4 procentenheter (hela Lärjedalen).

Språkutveckling och skolresultat

- Betyg år 9
Andelen elever med behörighet till nationellt program på gymnasiet skall öka och målvärdet för 2008 är 79 % (hela Lärjedalen).
Andelen elever med betyg i alla ämnen skall öka och målvärdet för 2008 är 55 % (hela Lärjedalen).
- Kultur
Fler elever skall delta i kulturskolans frivilliga verksamhet. Målet för 2008 är att minst 550 elever skall ges plats jämfört med 542 år 2007.
Alla elever skall ha deltagit i minst en skolbioföreställning, minst en teaterföreställning samt minst en museielektion per år.
- Skolval
Andelen elever som väljer de kommunala skolorna skall minst bibehållas eller öka.
- Skolk
Andel elever med ogiltig frånvaro skall minska.
- Gymnasiestudier
Andel elever som slutför sina gymnasiestudier skall öka.

Attraktiva och trygga stadsdelar

2008-04-22
Dnr 0465/07

- Skadegörelsekostnader
Alla fastighetsägares kostnader för skadegörelse skall minska och en sammanvägd analys skall göras av kostnader och konsekvenser av skadegörelse respektive skalskydd och bevakning.
- Trygghetsindex
Den upplevda tryggheten skall öka och den mäts genom boendeindex (NBI Trygghet) hos HjällboBostaden. Målvärdet för 2008 är 56 (2007: 55).
- Brottslighet
Brottsligheten skall minska och fokusering i samverkan mellan stadsdelen, bostadsföretagen och andra skall göras på den brottslighet som är inkörspört till grövre brottslighet och som utförs av unga. Det är inte helt relevant att använda anmälningstatistiken för mätning av detta. Alternativa mätmetoder behöver tas fram.

Demokrati och delaktighet

- Valdeltagande
Valdeltagandet vid kommande EU-val 2009 och kommunalvalet 2010 skall öka.
- Lokalt brukarinflytande
Alla skolor, förskoleområden, fritidsgårdar, bibliotek samt de olika delarna av bostadsområdet skall ha någon form av forum för elever/brukare/medborgare/boende 2008. Det skall också finnas en referensgrupp av boende i trygghetsfrågor.
- Synpunktshantering
En gemensam synpunktshantering för Lärjedalen skall vara införd och i bruk 2008.

Folkhälsa²

- Ohälsa
Ohälsan skall minska. Mätetal för Hjällbo saknas för närvarande och måltal kan inte anges.
- Tobak
Tobaksanvändningen skall minska. Mätetal för Hjällbo saknas för närvarande och måltal kan inte anges.
- Tandhälsa
Tandhälsan skall bli bättre och andel barn med hål i tänderna skall minska.

Ökad tillväxt

- Nya företag
Nya företag skall etableras och ge ökat antal arbetstillfällen.
- Arbetstillfällen
Fler arbetstillfällen skall finnas i Angered. Målvärdet skall samordnas med "Vision

---

² När det gäller folkhälsomålen skall de ses över och samordnas enligt uppgifter i Lägesbeskrivningen sidan 2 "Hälsoläge".

2008-04-22
Dnr 0465/07

Angered i ett tillväxtperspektiv”.

- Infrastrukturen
Infrastrukturen i Angered skall förbättras.

Hållbar utveckling

- Ekologiska livsmedel
Andel ekologiska livsmedel som serveras i stadsdelens verksamheter skall vara minst 40 %.
- Resvanor
Anställdas resvanor skall förändras så att fler använder mindre miljöbelastande alternativ än bil.

5. Exempel på insatser

Utöver den regionala verksamheten finns ett antal särskilda insatser som redovisas i nedanstående tabell.

Insats som är pågående eller på väg att startas	Målgrupper och kort om insatsen	Utförare och samverkanspartners:	Ansökan planeras från EU:s strukturfond eller annan extern finansiering
Idéskola för mångfald	Elever och personal Skolutveckling och nätverk med andra skolor	SDF Lärjedalen är utförare och/eller partner i de flesta insatserna	
		Hjällboskolan och Myndigheten för skolutveckling	Projektstöd från Myndigheten för skolutveckling 2007-2008
Minska skolk och snatteri	Barn och ungdomar som riskerar att hamna i kriminalitet	Eriksbo-Hjällbo, Resurscentrum i Lärjedalen och Myndigheten för skolutveckling	Projektstöd från Myndigheten för skolutveckling 2007-2009
Resurspersonsatsningen i skolor i Hammarkullen, Hjällbo och Eriksbo	Elever i de äldre åldrarna som riskerar att inte nå mål i grundskolan	Myndigheten för skolutveckling	Statliga och kommunala Resursperson-satsningen 2006-2008
Kulturskolans utveckling	Elever i grundskolan	Lärjedalens kulturskola	Kulturnämnden har gett bidrag under 2007-2008 samt ansökan till Skolverket 2008 om ”Skapande skola”

2008-04-22
Dnr 0465/07

Fritidsgårdarna – kompetensutveckling	Fritidsgårdspersonal	Kultur, Fritid och Förening i Lärjedalen	Ungdomsstyrelsen har bidragit under 2007 och 2008
Kommununiversitetet	Studenter inom socionomprogrammet och lärarprogrammet samt personal i Lärjedalen	Institutionen för socialt arbete och Lärarutbildningen	
Musik förskolan	Förskolebarn i Lärjedalen samt andra stadsdelar	Eriksbo-Hjällbo	
Vision Angered (Morgondagens Angered i ett tillväxtperspektiv)	Utveckling av Angered som helhet och Angeredens Centrum i synnerhet	Gunnared och Business Region Göteborg, lokalt näringsliv	
Tryggare Eriksbo-Hjällbo	Trygghetsarbete för Eriksbo och Hjällbo	HjällboBostaden, Göteborgslokaler, Lokalförsörjningsförvaltningen, Göta Lejon	Ansökan planeras till EU regionala strukturfond
Trappa upp	Minskat beroende av försörjningsstöd egen försörjning för boende i Lärjedalen	IFO Lärjedalen och Arbetsförmedlingen tillsammans med föreningar och andra utförare	Ansökan planeras till EU regionala strukturfond
URBAMECO Hammarkulletorget	Utveckling av bostadsnära torget i nätverk med andra europeiska städer	Göteborgslokaler	Ansökan planeras till EU regionala strukturfond
Hälsoteket i Angered	Hälsouppllysning och hälsofrämjande aktiviteter för boende i Angered	Hälso- och sjukvårdsnämnd 12, SDF Gunnared	
Medborgarpanel	Alla medborgare Nya sätt att möta medborgare via ny teknik	Sveriges Kommuner och Landsting	
Föreningsstödet i Lärjedalen	Föreningarna i Lärjedalen		
VIL-projektet	Handledning till vuxenstuderande	Biblioteken i Hjällbo och Hammarkullen	Finansieras av Vuxenutbildningsförvaltningen

2008-04-22
Dnr 0465/07

Vidare kan nämnas arbetet med att starta ett företagarcentrum i Hjällbo. Framtidenkoncernen arbetar med att ombilda vissa hyresrätter i Hjällbo och Eriksbo till bostadsrätter. Vidare planeras för parhusbebyggelse i Hjällbo.

Samordningsansvaret för arbetet med det Lokala utvecklingsavtalet ligger hos stadsdelsförvaltningen. Det gäller boendedialog, stöd vid ansökningar, rapportering samt kompetensöverföring. En del mål i avtalet har få särskilda insatser. Där behöver det initieras mer och samverkanspartners bör aktiveras.

Det finns flera andra tänkbara insatser som framkommit vid förberedande möten med de samverkanspartners som ska medverka i genomförandet av den strategiska stadsdelsplanen samt i olika möten där stadsdelsutveckling diskuterats.

5. Rapport och utvärdering

Årligen i oktober skall resultat med analys rapporteras från stadsdelen till kommunledningen som sedan rapporterar till staten. Stadskansliet förbereder en gemensam plan för utvärdering.